

Grażyna Voss

TABLICA INTERAKTYWNA JAKO NARZĘDZIE METOD AKTYWIZUJĄCYCH W RACHUNKOWOŚCI

THE INTERACTIVE BOARD AS THE TOOL OF METHODS ACTIVATING IN ACCOUNTING

Katedra Rachunkowości, Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu
ul. Młodzieżowa 31 A, 87-100 Toruń, e-mail: gvoss@wp.pl

Summary. According to the Educational Standards for Professional Accountants (International, 2009, p. 70) in the MSE 6 – Evaluation of preparation and professional competence assumes that the candidates must demonstrate that they have a genuine expertise in the subjects of the teaching programme, it can be used in an analytical and practical way, able to integrate knowledge and skills in various fields. Meeting this task poses many challenges, both to students and teachers, so well-chosen array of interactive board is able to: introduce color, graphics and interactivity to standard lectures and speeches, focus the attention of students, so that they assimilate the knowledge better, presenting the content discussed in a transparent manner, keep making notes of these examples or saving solutions proposed during the lecture with the possibility of sending them to students. It takes into account the proposed learning solutions using interactive whiteboards in primary schools, secondary schools and secondary schools is becoming a necessity to use modern tools of educational opportunities in adult education and lifelong learning.

Słowa kluczowe: edukacja, projekt, tablica interaktywna.
Key words: education, design, Interactive Whiteboard.

WSTĘP

Szkolne i pozaszkolne formy kształcenia są odzwierciedleniem ładu i nieładu społecznego, o czym świadczą przeprowadzane reformy i liczne zmiany w systemach edukacyjnych. W całym systemie kształcenia najszybciej na zachodzące zmiany w otoczeniu reaguje edukacja dorosłych, która skupia w sobie problemy społeczne, ekonomiczne i polityczne państwa. Nauki ekonomiczne są także podatne na wpływ czynników o zasięgu międzynarodowym, wynikającym z globalizacji rynku. Ponadto zmiany wynikają z uwarunkowań międzynarodowych w zakresie harmonizacji i standaryzacji procesów gospodarczych oraz z przejmowania przez podmioty gospodarcze „dobrych” praktyk gospodarczych.

Zachodzące zmiany w gospodarce i reformy systemów edukacyjnych świadczą o specyficznych cechach edukacji dorosłych, w odniesieniu do okresu, w którym wystąpiły. Specyfika kształcenia dorosłych w systemie szkolnictwa wyższego i systemie pozaszkolnym (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne, spółki prawa handlowego) w określonym okresie historycznym nazywana jest kulturą edukacyjną dorosłych – w Polsce można ją odnieść do edukacji sprzed 1989 roku, nazywanej starą kulturą edukacyjną dorosłych i kulturą edukacji, a po 1989 roku – quasi-nową. Kultura ta wpisuje się niewątpliwie w uwarunkowania wolnego rynku, wpływające na usługi edukacyjne poprzez otwarte programy kształcenia, czyli student–klient–odbiorca usług edukacyjnych. Kulturę organizacyjną moż-

na odnieść do różnych płaszczyzn związanych z funkcjonowaniem szkolnictwa. Jednak w przypadku procesu kształcenia można mówić o:

- formie i czasie trwania procesu edukacyjnego;
- organizacji procesu uczenia (planowaniu, programie kształcenia);
- przygotowaniu (doborze treści i metod);
- realizacji (sposobie komunikowania się, w tym o zajęciach e-learning).

DYDAKTYKA RACHUNKOWOŚCI

Postulaty zawarte w Deklaracji bolońskiej zmierzają do tego, aby uczelnie przygotowywały absolwentów potrafiących dostosować się do potrzeb rynku pracy poprzez kształtowanie umiejętności stosowania wiedzy w praktyce, a także umiejętności samokształcenia i potrzeby doksztalcania się na różnym etapie pracy zawodowej, zgodnie z założeniami kształcenia ustawicznego. Można przyjąć, że kształcenie zawodowe ma na celu:

- zdobycie wiedzy zawodowej na określonym kierunku kształcenia;
- przygotowanie do pracy poprzez opanowanie metod, środków i form działania typowych dla zawodu;
- kształtowanie postaw i przekonań naukowych związanych z przyszłym zawodem;
- rozwinięcie specjalnych uzdolnień, ważnych dla zawodu;
- rozwinięcie potrzeb, motywów i zainteresowań związanych z danym zawodem;
- wdrożenie do ciągłego doskonalenia kwalifikacji zawodowych poprzez samokształcenie (Okoń 2003).

Współczesne szkolnictwo wyższe odchodzi od tradycyjnego modelu kształcenia. Coraz mniejszy nacisk kładzie się na przekazywanie wiedzy w formie wykładu. Ważniejsze staje się przygotowanie studenta do aktywnego zdobywania wiedzy oraz rozwój samodzielnego myślenia i twórczego przetwarzania zdobytej wiedzy. Rozwijanie aktywności i motywacji do zdobywania wiedzy przez studenta w procesie kształcenia wpływa w późniejszym czasie na umiejętność rozwiązywania złożonych problemów, z jakimi spotyka się w pracy zawodowej. Jednostka zmotywowana twórczo, wyzwolona ze schematycznego sposobu rozwiązywania zadań, jest osobą przedsiębiorczą, podejmującą wyzwania, poszukującą niestandardowych rozwiązań. Staje się jednostką twórczą (Kuźbicka 2007).

W procesie kształcenia jedną z metod jest projekt. Jest on metodą planowania, organizowania i oceniania własnej nauki. Metoda ta ma na celu zastosowanie zdobytej wiedzy w praktyce. Jej istotą jest to, że studenci samodzielnie (lub w zespołach, najlepiej trzy- lub pięcioosobowych) wykonują duże zadanie. Zwyczajowo przyjmuje się możliwość realizacji zadań przekrojowych lub mających charakter interdyscyplinarny, wymuszających na wykonawcy powiązanie wiedzy z różnych obszarów lub obszarów z pogranicza treści podstawowych projektu. Celem tej metody jest kształtowanie umiejętności planowania, organizowania pracy własnej, zbierania i selekcjonowania informacji, rozwiązywania problemów, pracy w grupie, podejmowania decyzji, oceniania i komunikowania się.

Projekt realizowany jest etapowo. Zaczyna się od ustalenia przez wykładowcę treści, jakimi będą realizowane, i zapoznania studentów z wybraną metodą.

Omówienie wszystkich zagadnień jest często niemożliwe. Dlatego warto odwołać się do literatury przedmiotu, nie ograniczając studenta jedynie do materiałów zaprezentowanych

w trakcie wykładów czy konwersatoriów. Etap ten ma na celu wzbudzić zainteresowanie tematyką, pokazać problemy, jakie mogą się pojawić oraz możliwości ich rozwiązania. Należy również zaproponować literaturę pomocną (ale nie jedyną pomocną) przy realizacji projektu. Następnym etapem jest wybór tematyki (obszarów i poruszanych zagadnień). Na tym etapie można pozwolić studentom na pewną samodzielność w wyborze tematu, można także podać listę tematów do wyboru lub opracować jeden temat.

Przygotowanie do realizacji projektu powinno polegać na:

- opracowaniu instrukcji do projektu, która będzie zawierać cele i standardy projektu;
- ustaleniu konsultacji (jeśli prowadzący przewiduje pytania studentów);
- opracowaniu kryteriów oceny.

Do zalet metody zalicza się:

- integrację zespołu,
- samodzielność i możliwość stosowania zdobytej wiedzy w praktyce,
- poszukiwanie i selekcjonowanie informacji oraz posługiwanie się nowymi źródłami in-

formacji.

Wadami metody są:

- długi czas realizacji,
- możliwość powielania przyjętych rozwiązań.

Chcąc osiągać sukcesy i być zadowolonym ze swojej pracy zawodowej, absolwent musi nauczyć się planować i organizować własną pracę, a także podejmować decyzje i dokonywać właściwych wyborów. Metoda projektów pozwala na zdobycie umiejętności, które będą wykorzystane w działalności pozaszkolnej, w tym w pracy zawodowej.

Transfer wiedzy i umiejętności	=	Poziom szkolenia	+	Motywacja uczestników	+	Warunki i możliwości w miejscu pracy
--------------------------------	---	------------------	---	-----------------------	---	--------------------------------------

Rys. 1. Czynniki procesu wdrażania efektów szkolenia

Źródło: Kalinowska (2005).

Nauczanie staje się sztuką. Rozwój profesjonalny jest wspierany przez dokształcanie zawodowe, które umożliwia transfer wiedzy i umiejętności z sali wykładowej do miejsca pracy (Matlakiewicz i Solarczyk-Szwec 2009).

Niestety, wiedza zdobyta podczas zajęć dydaktycznych jest stosunkowo rzadko wykorzystywana w pracy zawodowej. W literaturze przedmiotu nazwano to luką w transferze efektów szkolenia do pracy zawodowej. Na poziom zastosowania wiedzy i umiejętności w rzeczywistych warunkach wpływają (Kalinowska 2005):

a) metody nauczania:

- prezentacja teorii, opis nowych umiejętności i ich zastosowania;
- demonstracja nowych umiejętności;
- praktyczne wykorzystanie nowych umiejętności w symulowanych warunkach;
- przekazanie informacji zwrotnej o wykorzystaniu nowych umiejętności w symulowanych warunkach;
- opracowanie planu wykorzystania nowych umiejętności w rzeczywistych warunkach;

– udzielanie indywidualnej pomocy w wykorzystaniu nowych umiejętności w rzeczywistych warunkach.

b) efekty doskonalenia:

- świadomość potrzeby nabycia nowych umiejętności;
- zdobycie usystematyzowanej wiedzy o nowych umiejętnościach;
- nabycie nowych umiejętności;
- praktyczne wykorzystanie nowych umiejętności.

TABLICA INTERAKTYWNA

Tablice interaktywne są wykorzystywane na zajęciach edukacyjnych prowadzonych w USA, a ostatnio stały się również bardzo popularne w Europie. Ich wykorzystanie pozwala na połączenie pracy wykładowcy i studentów, a niekiedy może zastąpić pracownię komputerową. Tablice te mają funkcje, których podczas prowadzenia zajęć nie zapewni komputer sprzężony z projektorem multimedialnym. Do funkcji tych zaliczyć można:

- wczytywanie notatek z tablicy do pamięci komputera,
- odtwarzanie filmów z możliwością wykonywania notatek bezpośrednio na pojedynczych kadrach,
- praca z aplikacjami komputerowymi na powierzchni tablicy.

Wykorzystując wymienione udogodnienia, można łączyć tradycyjny wykład z prezentacją materiałów multimedialnych, wprowadzaniem notatek bezpośrednio do prezentacji, przywoływaniem innych prezentacji (w tym tekstów regulacji prawnych wykorzystywanych podczas omawiania zagadnień). Wykorzystanie wielu funkcji jednocześnie pozwala na stworzenie nowej dynamicznej prezentacji (omówienie metod wyceny składników majątkowych, a następnie na opracowanie i zapisanie na tablicy wpływu wybranej metody na sprawozdanie finansowe), którą można zapisać na dysku i w późniejszym czasie przesłać studentom. Zapis taki stanowi dobrą podstawę do kontynuacji tematu, przywoływania podczas następnych zajęć wypracowanych rozwiązań, wspólnych ustaleń i założeń projektu, pracy w grupach czy prezentacji rozwiązań przygotowanych przez studentów.

Kolejnym udogodnieniem, związanym z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, jest tablet umożliwiający pracę na tablicy bez konieczności przemieszczania się. Oznacza to, że wykładowca z każdego miejsca sali może dokonywać zmian w prezentacji. Urządzenie pozwala również studentom wykonywać zapisy na tablicy bez konieczności podchodzenia do niej.

Za pomocą tablic interaktywnych można wprowadzić na wykładach i konwersatoriach korelację międzyprzedmiotową, przenosząc fragmenty prezentacji z jednego przedmiotu na innych (np. wykorzystując rachunkowość finansową na zajęciach z rewizji finansowej, w audycie lub w międzynarodowych standardach rachunkowości). Zaletą tablicy interaktywnej jest możliwość wykorzystania jej jako tablicy do zapisywania czy jako ekranu projekcyjnego.

PODSUMOWANIE

Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Edukacyjnymi (2009) w MSE 6: Ocena przygotowania i kompetencji zawodowych zakłada się, że potencjalny przyszły pracownik

musi, między innymi, wykazać się posiadaniem rzetelnej wiedzy specjalistycznej w zakresie przedmiotów objętych programem nauczania, umiejętnością jej wykorzystania w sposób analityczny i praktyczny, umiejętnością integrowania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin. Sprostanie temu zadaniu wiąże się z wieloma wyzwaniami zarówno dla studentów, jak i wykładowców. Za pomocą dobrze dobranej tablicy interaktywnej można:

- wprowadzić kolor, grafikę i interaktywność do standardowych wykładów i wystąpień;
- skupić uwagę studentów, sprawiając, że lepiej przyswoją prezentowane treści;
- zaprezentować omawiane treści w przejrzysty sposób;
- sporządzać na bieżąco notatki z omawianych przykładów lub zapisywać proponowane rozwiązania w trakcie wykładu z możliwością przesłania ich studentom.

Wykorzystanie możliwości nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, w tym tablic interaktywnych, w kształceniu dorosłych i kształceniu ustawicznym staje się koniecznością w obecnych czasach.

PIŚMIENNICTWO

- Kalinowska B.** 2000. Zarządzanie efektami kształcenia szkoleń. Poradnik edukatora. Warszawa, CODN, 256.
- Kuźbica B.** 2007. Kształcenie menedżerów w Polsce doby przemian, w: Andragogika w ujęciu interdyscyplinarnym. Red. W. Horynia, J. Maciejewski. Wrocław, Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego 99.
- Matlakiewicz A., Solarczyk-Szwec H.** 2009. Dorośli uczą się inaczej. Toruń, CKU, 67.
- Międzynarodowe Standardy Edukacyjne.** 2009. Warszawa, SKwP, IFAC, 70
- Okoń W.** 2003. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Warszawa, Wydaw. Akad. Żak, 77.

